

Nr 274

Av herr **Wahrendorff m. fl.**, om kontantbidrag till de jordbrukare som under år 1959 hårdast drabbats av felslagen skörd.

Den nederbördsfattiga sommaren och hösten 1959 medförde på flera håll i landet ett katastrofartat lågt skördeutfall. Som särskilt utsatta områden kan nämnas Värmlands län, Kalmar läns södra del och norra Älvsborgs län. Katastrofskador på grödan till följd av skyfallsliknande oväder vid månads-skiftet juli—augusti 1959 inträffade även i västra Blekinge och nordöstra Skåne. På en hel del håll i landet blev emellertid skörderesultatet bättre. Sist-nämnda förhållande återspeglades också i den beräkning av produktions-volymer m. m. för produktionsåret 1959/60, som företogs hösten 1959 med utgångspunkt från skörderapporterna per den 15 oktober. Beräkningen gav nämligen inte ett sådant resultat i förhållande till den på våren 1959 upp-jorda normkalkylen, att jordbruket blev berättigat till särskild kompensati-on enligt den av statsmakterna godtagna, för året gällande modifierade 4-procentregeln.

Till följd av det genomsnittliga resultatet av det lokalt och regionalt högst skiftande skördeutfallet har åtskilliga jordbrukare, som oförskyllt drabbats hårt av sistlidna sommars torka och nyssnämnda skyfallsskador, blivit helt utan det ekonomiska bistånd, som enligt vår mening är nödvändigt för att mildra verkningarna av den felslagna skörden. Ett stort antal jordbrukare, särskilt i förut berörda områden, har nämligen utsatts för så omfattande skördeskador, att de fått vidkännas ett avsevärt inkomstbortfall och ställts inför allvarliga kreditsvårigheter. Många av dessa jordbrukare har dessutom redan förut till följd av tidigare inträffade ogynnsamma skördeår en mycket ansträngd ekonomi. Dessa olika omständigheter gör, att katastrofala följder kan uppkomma för den enskilde. Enligt vår mening föreligger därför i många fall ett trängande behov av omedelbara åtgärder för att mildra verkningarna av 1959 års skördeskador.

Med hänsyn till utfallet av beräkningarna i enlighet med 4-procentregeln synes utvägen att för hjälpåtgärderna anvisa medel å tilläggsstat till riks-staten för innevarande budgetår inte böra anlitas. Emellertid finnes andra medel tillgängliga, vilka enligt vår mening bör kunna komma i fråga. Sålunda må nämnas, att det av 1959 års riksdag för innevarande budgetår anvisade an-slaget till gottgörelse till jordbruket för av dess utövare erlagd energiskatt för motorbrännolja till traktorer ännu inte disponerats av riksdagen. Ej hel-ler har riksdagen ännu beslutat om dispositionen av det »överskott» å de

under treårsperioden 1956/57—1958/59 influtna införselavgiftsmedlen på jordbruksregleringens område. Vidare kan nämnas den grundfond i ett planerat system för reglering av skördeskador, vilken utlovats av 1956 års riksdag. Ur denna har genom en förskottsbetalning från anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område — liksom för övrigt ur införselavgiftsmedlen — redan tidigare tagits medel för att bestrida stödåtgärder i anledning av skördeskador under ett år, då utfallet av beräkningarna enligt 4-procentregeln inte medförde kompensation över statsbudgeten.

Enligt vår mening bör sålunda åtgärder omedelbart vidtagas för att lämna ekonomiskt bistånd till sådana jordbrukare, som på grund av felslagen skörd år 1959 oförskyllt lidit väsentlig förlust och fördenskull behöver dylik hjälp.

Under åberopande av det anförda hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära skyndsamt förslag i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som angivits i det föregående, i fråga om utlämnande av kontanta bidrag till de jordbrukare, som år 1959 hårdast drabbats av felslagen skörd.

Stockholm den 26 januari 1960

Harry Wahrendorff

Fritz Börjesson

Axel Rubbestad

Harald Johnsson

i Skoglösa

Harald Hallén

Sven Antby

Henry Brandt

Emil Elmwall

Manne Ståhl

Leif Cassel

Nr 275

Av herr **Johansson** i Gränö, om ekonomisk kompensation till jordbrukare inom de av torkan under år 1959 hårdast drabbade områdena.

(Likalydande med motion nr 229 i Första kammaren)

Stockholm den 25 januari 1960

John Johansson

i Gränö